RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

NAM THỨ MƯỜI BA — SỐ THỨ 2489 — MỖI SỐ 0 $05 — NGÀY THỨ BẢY 4 JUILLET 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N° 3845

HANOI

Một năm	1 $ 80	6 $ 20	6 $ 50	6 $ 30	6 $ 50	12 $ 00	
Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»	
Sáu tháng	3.00	3.50	3.25	3.00	3.25	6.00	
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.55	1.60	3.00	
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur: 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬT

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 280

A SOUSCRIRE
Description à publier en 3 lignes au cent-mètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.
Une ... 0 $ 50 la ligne
Par ... 0 $ 40 la ligne
Par ... 0 $ 30 la ligne
Minimum ... 2 $ 00 la ligne
Réclame dans le Journal ... 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales ... 0 $ 30 la ligne
Ou traite à forfait pour les contrats importants

Người đại-biểu cho dân làm ruộng ta ở phòng canh-nông

Phòng canh-nông vốn là một cơ-quan của nhà-nước lập ra, hợp các nhà đại-biểu nông-dân trong nước mà tổ-chức ra một cái hội-đồng ấy để nghiên-cứu về cái vấn-đề nông-nghiệp, tỏ bày ý-kiến cùng chính-phủ mà mưu tính việc lợi-ích cho nhà nông; và thay mặt cho các nông-dân mà giữ gìn bênh-vực các cái quyền-lợi cho nghề nông; phàm những nước đã gọi là văn-minh tiến tiến ở đời nay, không nhà-nước nào thiếu được cái cơ-quan ấy.

Mà phải, cái cơ-quan ấy trong nước có lẽ nào thiếu được, lập ra thành nhà-nước, đặt ra có chính-phủ là chỉ cốt để hưng-lợi trừ hại cho nhân-dân, hết thảy những nghề-nghiệp có thể khai phát tài sản, thêm phần phúc-lợi cho nhân-dân, cái nghĩa-vụ chính-phủ, cái mục-đích nhà-nước là phải trông nom săn-sóc đến, làm cho ngày thêm hưng thịnh phát-đạt cả mọi được, nghề nông thì lại chính là một nghề căn-bản nhất trong các nghề, cái lợi hại của nghề nông không có nhà-nước nào, chính-phủ nào làm ngơ mà không lý hội tới được, nhà-nước có cái mục-đích, chính-phủ có cái nghĩa-vụ phải lo làm cho hưng thịnh phát-đạt cái nghề căn bản ấy cho nước cho dân, nhưng cái lợi cái hại trong một nghề gì, phi người trong nghề ấy thì làm sao mà hiểu cho rõ bàn cho xác được; vì thế mà có các phòng canh-nông lập ra, tức là một cái cơ-quan chính-phủ liên-hợp với nông-dân để cùng mưu tính sự lợi ích cho nghề nông trong nước.

Một cái chế-độ vệ nông ấy ở các nước Âu Mỹ rất là thịnh hành, rất là hoàn bị; ở nước ta thì từ lúc có chính-phủ bảo-hộ, cái chế-độ ấy cũng cùng với các cái chế-độ tối tân khác đều tự Âu Mỹ đi theo sang đây; khi phòng canh-nông Trung Bắc-kỳ đây mới lập ra, về phần nông-dân Tây, thì cũng theo đúng cái thể thức tuyển cử đại-biểu như ở bên Tây, còn về phần nông-dân ta thì do chính-phủ ủy nhiệm hai viên trong quan trường gọi là có dự chân hội-đồng cùng các hội-viên Tây bản bạc, việc mới sáng khởi có việc gì đã hoàn thiện được ngay, từ lúc bắt-đầu thế nào cũng hãy phải quyền-nghi như thế. Nay chính-phủ đã xét rõ cái lợi hại trong nghề nông khó sao bằng ở cái ý kiến của một vài ông quan là những người không từng có kinh-lịch về nông-sự chút nào mà hòng xem xét tình tường, bàn luận đích đáng được, lại là những người không ở trong nghề nông, không có lợi hại thiết thân về nghề ấy cho lắm, cháy nhà hàng xóm, bằng chân như vại, cái điều mong ước, sự tật khổ của những kẻ cày sâu cuốc bẩm hồ dễ đã mấy ai đem lòng đau ngứa mà phù-trì ủng hộ cho đến chốn đến nơi, nên phòng canh-nông mỗi ngày mỗi chỉnh-đốn dẫn dần, mà đến nay đã có chi-bộ bên bộ, nghị-định quan Toàn-quyền, cho nông-dân ta được cử đại-biểu ở nơi hội-đồng mà không để cái chức-vụ mưu tính lợi ích cho nghề nông, bênh vực quyền-lợi cho nhà nông là một chức quan tự ý chính-phủ ủy-nhiệm nữa.

Một cái chế-độ vệ nông là cái hội-đồng canh-nông này mà thi-hành như thế, thì thật cũng đã đúng ý kiểu-mẫu ở các nước văn-minh tiến-tiến rồi, nông-dân ta từ nay thật cũng đã có được một cái cơ-quan chính bị để tự mưu tính lấy sự lợi-ích cho mình, tự trừ khử lấy sự tệ hại cho mình, có ý-kiến gì có thể đạo đạt cho chính-phủ hay, có mong ước gì có thể yêu-cầu với chính phủ giúp, và những quyền lợi của nghề mình rồi có điều tổn thiệt, cũng có thể thân tố với chính-phủ mà tìm đủ phương-pháp tự-vệ lấy mình. Nghề nông ở các nước Âu Mỹ nhờ có những cái chế-độ như thế mà hưng-thịnh phát-đạt bội thường, thì nghề nông ở nước ta may ra cũng nhờ có những cái chế-độ như thế mà một ngày một tấn tới dần dần lên được vậy.

Song, kiểu mẫu tuy một, mà cái nguyên chất chịu tô nặn vào trong cái kiểu mẫu ấy, quyết không dám nói nông-dân mình với nông-dân Âu Mỹ trình-độ đã bằn được như nhau; ta phải lo làm sao cho có cái nguyên-chất thích hợp được với cái kiểu mẫu ấy, thì cái kiểu-mẫu ấy mới thành là cái kiểu mẫu tốt cho ta được. Ở Âu Mỹ giáo-dục đã phổ-cập, dân-trí đã khai thông, cái trình-độ nông-dân đã có phần cao hơn mình nhiều, nên đã biết tự tỏ cái ý-kiến mình, tự giữ-gìn cái quyền lợi mình hiểu rõ được cái gì có lợi cho nghề mình nên làm, cái gì có hại cho nghề mình nên bỏ, lợi-dụng được cái cơ-quan ấy mà công cử ra những nhà đại-biểu xứng đáng để trù-tính việc lợi ích cho nông-nghiệp của mình, lại khéo thi-hành cái quyền giám-đốc các nhà đại-biểu mình, thường có ý-kiến gì, có hiểu rõ điều lợi điều hại gì thì bày tỏ công đồng thành hẳn một cái dư-luận rất có thế-lực, rồi có quyền lợi gì bị tổn thiệt, thì đồng lòng hiệp sức, làm hậu-thuẫn cho các nhà đại-biểu để có đủ sức mạnh mà tự bênh-vực được cho nghề mình; cái trình-độ nông dân ta thì đã có đâu được như thế, phần nhiều thì an thường thủ cựu chẳng biết cái gì là cái hại nên bỏ, cũng chẳng biết cái gì là cái lợi nên làm, đối no nhờ phận, sống chết mặc trời, cái tư-tưởng quyền lợi cũng không hề có đem bụng nghĩ tới bao giờ mà còn biết thế nào là thiệt thòi, làm sao mà bênh-vực, giá có được cái quyền tuyển-cử đại-biểu ở nơi hội-đồng đi nữa thì cũng chỉ cho một sự tuân hành thượng lệnh cẩm cái ve đi bầu-cử để thưởng cũng chẳng khác gì nghe cồng đi canh đêm, vác quốc đi đắp đường, mong cho nông-dân mình biết lựa chọn lấy người xứng đáng đại-biểu mình và thi-hành được cái quyền giám-đốc các nhà đại-biểu mình còn là một bài học phải luyện tập lâu năm nữa chưa chắc đã thuộc bằn. Bây giờ chỉ trông về những người vì có vị-vọng, có tài-học, có kiến-thức, có lịch duyệt ở trong miền thôn-giã, biết lợi dụng cái cơ-quan ấy mà tự hiến thân vào trường nông-phố, đem công-tâm nghị-lực làm thiết-giáp cho những đồng-bào nông-gioi nước mình, nghĩ cái gì có lợi cho nhà nông mình thì hết sức lo làm, nghĩ cái gì có hại cho nghề nông mình thì hết sức lo bỏ, bày tỏ cái ý-kiến chung, bênh vực cái quyền lợi chung cho hết thảy nông-dân mình, thành-thực khẩn thiết mà yêu-cầu chính-phủ trợ-lực cho, dù-dã nhân dân tán-thành với người đại-biểu nông-dân mà có được những bậc thượng-nông như thế, thì nông-nghiệp họa may mới có nhờ được cái chế-độ vệ-nông ấy mà tấn-tới được chút nào chăng. Ta mong được dự vào hội-đồng canh-nông mà lại cần mong được có các ông hội canh-nông như thế lắm.

T.

MỘT NHÀ GIẢI PHẪU MUỐN BÀNH DẦU NHỮNG NGƯỜI MÌNH ĐÃ MỔ CẮT

Báo-sĩ O' Neil Kane, ở Pensylvanie nói những nhà giải phẫu mổ cắt cho ai cũng phải để cái dấu hiệu riêng của mình, như những nhà mỹ-thuật và những nhà văn-học ký vào những công việc sách vở của mình trước-tác nên vậy. Hiện chính báo-sĩ đã thực-hành việc ấy. Ông có thuật trong báo *American journal of Surgeon* rằng mỗi khi ông mổ cắt cho một người, thì gần ngay chỗ vết khâu lại, ông có theo kiểu điện báo Morse mà đánh dấu ai chỗ đầu cái tên của ông cùng là ngày tháng ông đã cắt mổ cho người ấy.

Ông nói đánh dấu như thế thì lần sau có phải mổ cắt nữa, sẽ biết lần trước mổ cắt ngày nào và có phải là mình mổ cắt hay không.

ĐƯỜNG BẰNG BÍT-TOONG Ở HOA-KỲ

Hiện nay đường làm bằng bít-toong ở Hoa-kỳ sộng là 50,000 km, mà hàng đường ấy mỗi ngày một tăng mãi lên. Số xi-măng của Hoa-kỳ xuất sản một năm được 25 triệu tấn mà dùng vào việc làm đường hết 6 triệu tấn. Làm một kilomètre rưỡi mất 400 tấn xi-măng. Giá mỗi kilomètre là 28.000 dollars. Nhà-nước mỗi một trai kỳ cấn, hoàn làm 15 năm, để làm các đường ấy. Còn tiền cứa đường thì ấy về một khoản thuế riêng, song người ta tính ra một con đường thường, bền chừa chạy tốn hơn một con đường làm bằng bít toong, mà đường làm bằng bí-toong thì bền được 40 năm mới hỏng. Về những miền có đường bằng bít-toong, thì xe ô-tô lại hay đi đường ấy mà không hay đi các đường kia, tỉnh ra nhờ có đường bít-toong thì các đường thường cũng không hay hư hỏng lắm nữa.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 3 Juillet 1925

Nước Pháp với việc Maroc

Về việc Maroc ông Briand có nói tại hội đồng ngoại giao của tổ-chức nghị-viện rằng hễ nước Pháp chưa được thắng-lợi đối với địch quân, thì nước Pháp chưa có thể bàn đến việc giảng hòa được.

Nước Pháp đối với việc Trung-hoa

Về việc nước Trung-hoa, ông Briand có nói cứ như cái tình-trạng Trung-hoa ngày nay, thì không có thể bắt các sở quan-thuế được. Tòn nói các Trung-hoa vẫn có ý tốt, song làm khi lại phải theo những đoàn bại nọ. Ngày nay hết cường phải đồn tâm hiệp-lực với nhau để đối phó với các việc khó khăn ở Viễn-đông. Sau cùng ông nói nước Pháp lên tiếng-chuẩn các nước Washington quan-hệ về Trung-hoa.

Chiến sự ở Maroc

Cứ như tin tức ở các nơi gửi đến thì quân Riffains có ý đánh ở khắp các đường rặn.

Nghề lấy vàng ở Tây-bá-lợi á

Nghề lấy vàng ở Tây-bá-lợi á dân dân lại phát đạt lên. Nhà máy đãi vàng Bad Jonne lại làm việc. Ở khu-vực về hồ Taolina tại cửa sông Amour có tìm được nhiều mỏ vàng.

Nước Hoa kỳ đối với việc Trung-hoa

Cái tin rằng nay mai Hoa-kỳ sẽ triệu-tập một cuộc hội-nghị để bàn về việc Trung-hoa.

Nước Anh với các nước chịu nợ

Nước Anh có gửi thư cho những nước chịu nợ xin định ngày bàn về việc ấy nợ.

Nước Anh với việc Maroc

M. Chamberlain có tuyên cáo tại nghị-viện rằng tuy chánh-phủ Anh lượng xét những lời nước Tây-ban-nha bàn về việc dự vào cuộc thân-tiếu ở hải phận Tanger, song không có ưng cho phép lắm cùng.

Nước Anh với việc Trung-hoa

M. Chamberlain lại nói chánh-phủ Anh sẽ bàn với liệt quốc về việc đặt lại 13 k quan của Trung-hoa, ông lại nói hễ nước Trung-hoa chưa trừ tính các phương sách để trừ cái phong-trào bài ngoại đi, thì chưa có thể quyết nghị về các vấn-đề quan-trọng ấy được.

(*Indopacifi*)

HÀI ĐÀM

Cái dịp mọc mưa

Một nhà đại-phú không biết làm gì âu vì cách gì và lại vừa mới được phẩm-hàm cũng không biết vì sao, trong cơn đắc-chí ngồi khênh vuốt râu ngâm rằng :

Khen thay cho cụ xi-en,
Mắc-no mới biết oai-quyền cụ to !
Phận kia kẻ hẹn kẻ bò ?
Hẻo-sơn độ được phúc to cầm-sà !

Gió ra phách-phận
Hoa-qua-phe mà lận đận cho hoài ?
Tú-lo-mộng trong cõi trần ai
Da-na-biệt thiên chi người tăng-bốc.
Cốc sẵn nói-lê khi mệt nhọc
Chai mua cốt-nhất lúc vui chơi.
Hoằng hồ nay lại gặp vận rui (rouge)
Cầm thiên-hạ cũng thể bài cũng ảo
gầm !
Đệ lo lắn on-nơ vans tựa sấm,
Cầm sà-phe đã công-tăng hay chưa ?
Gờ-rát xờ cai dịp móc-mưa !

Chông-sy

Giải đáp những điều pháp-luật

Xin nói để các bạn đọc báo biết rằng những bài hỏi về pháp-luật từ xưa đến giờ, bản-báo đều thứ tự giải đáp cả, không bỏ đi bài nào chỉ có đăng chóng hay đăng chậm mà thôi, là phải tùy số thứ tự gửi đến trước sau, tùy việc khó dễ phải tra cứu mất nhiều thì giờ hay ít, tùy bài gửi đến viết ngắn hay dài, văn văn. Những điều ấy chắc các ngài có việc hỏi đến cũng đã rõ rồi. Cũng nhiều bài vì giải đáp vào báo có thể thiệt hại cho người hỏi, nên có khi bản báo lại phải giải đáp bằng thư riêng nữa. Trừ ra những bài hỏi nào viết không gấu ọp, phải xem mất lâu công thì bản báo mới để riêng ra một nơi đợi khi nào có nhiều thì giờ mới xem kỹ được. Vậy muốn được việc cho các ngài viết giấy đến hỏi về mục này, thì mỗi khi gửi giấy cho bản-báo, nên đính một cái phong bì dán tem sẵn và để chỗ ở sẵn để cho bản báo trước khi giải-đáp, có cần hỏi thêm điều gì không.

* * *

LỜI HỎI — Tôi nghe thấy người ta nói : những người không dự vào chân hội-đồng hương hội mà thưa chánh phó hương-hội thì phải xin phép, bất kỳ là bạ gì nặc, là cựu dịch hay cũng thau cũng vậy. Xin quí-báo chỉ bảo cho tôi được biết rõ, có nghị định nào thế không thì tôi đội ơn quí quán vô cùng.

LỜI ĐÁP. — Ai nói thế là nói sai, không phải xin phép gì cả. Kiện chánh phó hương-hội hay kiện ai trong hương-hội về đường tư pháp thì cứng theo như lệ kiện người thường đã nói trong Luật hình-sự tố tụng ở Bắc kỳ, điều thứ 9 là :

« Bất cứ người nào phàm đã bị hại về trong tội hoặc khinh tội thì đều có quyền xin minh-cứu. Người bị hại có thể khai miệng hoặc làm đơn mà không tỗ với quan hành-chính hoặc quan tư-pháp. »

Đơn không phải nói rõ họ tên, niên canh, chức nghiệp, sinh quán, trú quán của người đứng không và không về việc gì; nếu bị thất đạo thì phải kể rõ những đồ vật bị mất.

Nếu mất nhiều đồ vật, trong một lúc không thể nhớ hết được thì có thể tực khai trong khi đương thẩm-cứu. . . . . .

Ngay lúc nộp đơn, người đứng không phải khai họ tên những người nào mình muốn viện làm chứng. »

Còn đơn kiện về đường cai-trị thì cũng thế, kiện chánh phó hương-hội hay người thường thì cũng không khác gì nhau.

Ph. b-L.

LỜI ĐÀN BÀ

I

Giáo-dục phụ-nữ là một cái vấn-đề rất quan-hệ cho một dân-tộc tương-lai.

M. BUGARD

(*L'éducation moderne des jeunes filles*)

Vấn-đề này là thuộc về luân-lý, mật thiết quan-hệ cho nhơn tâm thế đạo, ai cũng có thể bàn đặng, mà ai cũng phải có giáo-dục để vậy : song giáo dục đời xưa, cái phạm-vi còn hẹp hòi, đã không hợp với trình-độ tiến-hóa ngày nay, gia nhỉ sách về giáo-khoa phụ nữ, chỉ có mấy thiên nữ-tắc, nữ huấn, giới mài về đường đức hạnh thì đặng, chớ công cuộc đối với đạo xử thế, thì tuyệt nhiên chưa có, thế nào cũng phải tham bác thêm tây học giáo khoa mà bổ cứu cho những chỗ khuyết-điểm của mình. Những cái tư-cách người mình thì còn thấp kém, nếu đem những vị quá bộ, là lời cao-thượng mà đem về cho phẩm ba-thăng chi-nhơn, không những tiến-hóa nổi, mà lại phát ách ra gây thêm tai hại cho nhơn đạo. Đó lại là một điều quan hệ hết sức, vì như người có cái ao rách mới tỏ muốn vá, mà vá, nên lựa thứ để cho sự với nguyên sắc, có xé rách một đôi tí coi còn đặng. nếu tham tiền gấm vóc tốt đẹp mà đặt vào chỗ lăng cái áo vải, thời coi sao cho vừa. Vậy nên sự mưu tư-tưởng người, cũng phải suy xét lại bản cách mình cần cho hợp pháp.

Cứ như ý tôi thiển-nghĩ, hiện nay sự học-vấn của con gái, phải nên châm chước theo quyển sanh của ông Duy-Ga (Dugard) e phụ nữ giáo khoa, mà lược đem những điều hợp với tư cách người mình, làm sao cho đường đức hạnh vẫn còn noi theo nếp cũ, mà đường trí thức cần phải mở-mang thêm, lấy cái kiện-trang giữa xã hội mà nói, thì việc giáo-dục bọn thiếu nữ bây giờ, là có hai cái trường học đều nên cần cả.

1. là nhờ trường nữ học của nhà nước để đào luyện tinh-thần trí-não ; muốn cho khôn ngoan thời phải có học.

2. là trường học gia-đình, thời ngày thường cha mẹ phải rèn tập lấy khuôn phẩm-hạnh cho con cái, người trí thức ai cũng hiểu rằng : sự học của con gái cần phải khai thông, vì người đàn bà cũng chung đức nhờ khi thiêng của núi sông mà nên người, nếu cứ thờ ơ lãng lẽo, làm hay làm, không biết suy nghĩ, cuộc đầu thất giữa thế gian, sự liên trường trong gia-đình, thời sống một cách không mạnh dạn, trên đối phải chịu nhiều sự thiệt thòi, mà cũng quan hệ đến đường nam-hoạt của chủng-tộc nữa.

Trong quyển sách phụ nữ của ông Mi-sờ-lê (Michelet) là một nhà văn-học nước Pháp có bàn cho cái thể-thái nhơn tình rằng : « Sự giáo dục của con gái ngày nay chưa có cái gì làm chuẩn đích, để cho họ sau ra với đời cho hiệt đạo xử thế ». Ấy cái sự giáo-dục ở các nước văn-minh, người ta lo ngại như thế : vì cuộc đời vì như một cái bể rộng mênh mông mà người đời vì như con thuyền đi trên mặt nước, có vững tay lái chèo mới trông tới sông ra với, nếu khi ba-đào phong-vũ, cũng cho biết theo mây mà đỗ gió, mới sẽ tìm phương-hướng mà đi, chớng mong đến bờ bến đặng.

Chiếc thuyền kia cho khỏi sẽ, lái chèo vững vàng, là nhờ mạnh dạn ; học thức rộng rãi để làm đang sự đời

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

xảy tới cho mình, khu xử làm sao cho thỏa thiếp là tới bờ bến, đạt đến mục đích vậy. Nay sự học con gái mà cứ dạy về lanh quanh trong bếp nước nỗi cơm, thì chưa đủ tư cách làm một người ở đời.

Song hai trường học, thường hay phân-đối nhau, vì người ở nhà trường nhờ có học vấn, rộng đường nghe thấy, cho nên thạo cách ở đời nhưng vị tất đã thạo làm công việc nhà, hay về đường lý-tưởng, chưa khéo sự thật hành, mà lại lắm lúc thiên về văn-chương, cao thượng quá, mơ tưởng nhiều việc vọng ngoại, hão-huyền, sai lệch cái thời nết người con gái, không hợp với tình đời. Mà xã-hội sinh tồi ba bậc, cũng vì cớ ấy.

Còn bọn đã đi ở trong nhà thì vấn giữ được thói nết đa-mi; mà về đời lại sai mở tối, chẳng biết đâu vào đâu, thành cao cửa kín, che mất hướng tai, coi trọng thấy xung quanh mình toàn là cảnh vụ về đỗ dần, làm cho mình ở lì bết cả mình, chớ không còn trông thấy đặng ai. Vì có duyên-lịch mới nhiều thân-nhân-tình, có mục kiến mới hay suy-nghiệm. Nỡ nào bó buộc trí khôn, để cho một hạng mơ màng nhơn cảnh như người đi đêm. Còn có đến gì nguy hiểm cho bằng? Sự phẩn đối nhau về lẽ tập-quán của hai tình thần: người ra đường đã lăng trải, thường chê người ở nhà không biết lý thế. Kẻ ở nhà nhàn-dương, dè-dặt, lại chê kẻ ra đường là chán-chường kiêu-ngạo. Nương tối coi ra thì bên nào cũng có cái hay cái đẹp, bên nào cũng có cái dở cái xấu hết thảy.

Vậy tại giáo dục một người con gái phải nên gồm cả tôn-chỉ của hai trường học, mới đủ tư-cách một người hoàn-toàn. Thế mà điều nào không hợp với tình-tình, có khuy đến đức-hạnh, thì nên tránh xa, để là một điều tối yếu cho sự giáo-dục vậy.

Đạm-Phương nữ-sử, Hoế

VĂN UYỂN

Đất khách mong về

« Thời qua lọ phải tiếng chim nào,
Tắc dạ mong về lận bận sao!
Nương cửa Đường-thân chờ tin tức,
Dòng thơ Khuê-phụ ngóng âm hao.
Hoa kia mấy độ khoi rồi rụng,
Thư nọ bao lần gởi lại trao.
Tắc cỏ ba xuân mong báo đáp,
Than ôi trời bể đức cù lao!

Vườn hoa biệt bạn

Cây xanh là biếc vẻ hoa hồng,
Tâm sự người đây cảnh biệt không?
Tan hợp bèo mây đành định đó,
Non Nùng còn đó dám quên ông.

Bạn họa

Ly biệt khôn ngăn giọt lệ hồng,
Phương đình mấy độm có xa không?
Hoa viên cảnh sắc sao buồn ngắt!
Cây cỏ đường như cũng nhớ ông.

Kim Phương họa lại

Xa cách không bao mấy độm hồng,
Chỉ thương nước cũ héa tranh không.
Này thôi Nam bắc chia tay nhé,
Mong lại lần sau gặp gỡ ông.

Tiễn bạn vào Nghệ-an

Bạn ở ải quyến luyến đất Hoan-châu
Tiễn bạn đi về nặng tấm sầu.
Lâm-biệt những lời cùng gắn bó,
Non còn cao thắm nước còn sâu,

Khâm-trai, Ngô-kim-Phương

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 32 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	10	56
nhì, —	10	25
ba, —	9	85
Thóc hạng nhất,	6	25
Bắp nếp	5	60

Giá bạc — Kể từ ngày 3 Juillet 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 $ 60

Tin thâu. Tàu *Gouverneur Général Ronme* mang thư sang Pháp đến ngày 8 juillet 1925 bởi 14 giờ, ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng 8 juillet.

Phái-bộ Xiêm-la. — Các phái-viên Xiêm-la lên chơi Vân-nam từ thứ sáu trước thì nay mai sẽ trở về. Cứ như tin ở trên ấy vừa mới gởi về thì nghe nói các phái-viên lấy việc du-lịch này làm đẹp lòng lắm.

Đến thứ ba 7 juillet này, hồi 8 giờ tối, quan Toàn-quyền sẽ đặt đại-tiệc tại qui-phủ để khoản đãi phái-bộ Xiêm-la. Tiệc ấy sẽ có mời cả các quan chức văn võ và các thân-hào trong thành-phố.

Việc quan phủ Đinh-quang-Chiểu. — Chiều hôm nay, hồi 4 giờ rưỡi, tòa Tương-thẩm đã tuyên án không cho quan nguyên trị phủ Yên-thế Đinh-quang-Chiểu và đồng đẳng là lãi tên Phó-Miện bị khổ sai về tội giết 6 người lái bè ở xứ Cổ-cò được tại thẩm vì xét ra những chứng cớ của lẽ ấy đã việu là chứng cớ đáng ngờ. Tòa lại phạt Đinh-quang-Chiểu phải chịu các tiền lệ phí.

Một trường kỹ-tác xã cho người Mường. — Trong số báo ngày hôm qua, bản-quán có đăng rằng ở Hòa-bình sắp có một trường kỹ-tác xã cho người Mường, nhưng có mấy câu sai, như học tuổi nhiều nhất là 15 thì trong báo nói lầm là phải 15 tuổi trở lên. Vậy nay xin đính ngoyên văn tờ nghị-định thiết lập ra trường ấy mà bổn-mạy nói tiếp được như sau này :

Điều tứt nhất. — Nay đặt ra một nhà kỹ-tác xã phụ thuộc với trường Hòa-bình để cho các trẻ con Mường học. Kỹ tác xã ấy cũng có thể nhận các trẻ con Âu-nam, con các viên chức đang công sự nhà-nước ở tỉnh Hòa bình hoặc đã mất tại tỉnh ấy, mà gia quyến hãy còn ở đó.

Điều thứ 2. — Trẻ con vào học trường kỹ thì tuổi chỉ được đến 15 là cùng. Nhưng quan công sứ cũng có thể tư xin quan Thổ-hiến học-chính Bắc-kỳ cho miễn hạn tuổi kỹ.

Điều thứ 3. Người cha hay người đỡ đầu phải làm giấy cam đoan rằng về cớ mà con mình hay đứa trẻ mình trông coi, bỏ học trước kỳ hạn 3 năm tại sở phải hoàn lại nhà-nước số tiền ăn học của nó tại trường học,ước mỗi tháng là 5 đồng.

Điều thứ 4. — Số lưu-học-sinh thi đo quan Thổ-hiến Bắc-kỳ định, theo như tờ tư của quan công-sứ tỉnh.

Điều thứ 5. — Các khoản chi tiêu về việc ăn, việc tu bổ nhà trường thì do sở dự-toán Bắc-kỳ chịu.

Ngạch các quan cai-trị. — M. Le Guénédal, phó cai trị hạng nhất tại Nam-định, được nghỉ phép 30 ngày ở Bắc-kỳ.

Việc đánh cướp ở Quảng-châu-loan. — Ngày 29 juin vừa rồi, toán lính khố xanh ở Quảng-châu-loan do viên giám-binh Lagarde quản-đốc đã đánh nhau một trận dữ-dội với toán giặc Trung-hoa vào ăn cướp. Bọn giặc chết mất 3 mạng. Còn viên giám-binh Lagarde thì bị hương nặng và hai người lính nữa bị thương.

Mấy tin về việc đình-công ở Hương-cảng. — Cứ như tin của quan chánh Bưu-điện Đông-pháp và quan Lãnh-sự Pháp tại Hương-cảng mới đến về phủ Toàn-quyền thì tình-hình ở bên ấy hiện như sau này :

1. Tuy chưa đình-công nhất loạt nhưng số người đình-công ở Hương-cảng mỗi ngày một thêm thêm;

2. Hiện nay có hơn hai-mươi chiếc tàu còn đợi ở bến mà không thể tải hàng lên bến hoặc ở bến xuống tàu được;

3. Tuy vậy mà tình hình ở Quảng-châu và ở Hương-cảng vẫn yên.

4. Việc vận-tải các thư-tín thì vẫn làm được như thường.

Ai muốn mua cừu? — Quan Thống-sứ đã định từ ngày 1er juillet trở đi thì cho sở nuôi cừu ở Nước-hai (Cao-bằng) đem bán cừu cứ tính mỗi con giá 0 $ 40. Ai muốn mua thì cứ về giấy cho ông chủ-sự ở sở ấy, định mua bao nhiêu cứ giả tiền tại kho bạc, rồi ông chủ-sự sẽ nuôi cừu Nước-hai sẽ gửi cừu về cho.

Cái nạn cộng sản. — Cứ như báo *Courrier d'Haiphong* thì chuyến tàu *Fontainebleau* ở Paáp sang mới rồi, khi tới bến Singapour có một người hành-khách ta bị bắt, vì có đem các giấy má định cổ động cho việc cộng-sản ở đây.

Lại một người nữa cũng đi chuyến tàu ấy ở Marseille về, khi tới bến Saigon biết tin người kia bị bắt ở Singapour liền đổi các đồ hành lý của mình, nhưng ông cảm tàu đăng thẳng không chịu giả thì người ấy liền lên bến Saigon rồi trốn mất. Khi tàu tới bến Haiphong, đem các đồ hành-lý ấy ra khám thì cũng tuồn thị là các giấy má cổ-động như của người bị bắt ở Singapour.

MỚI XUẤT-BẢN :

Trung-hiếu thần-tiên

Một bộ tiểu-thuyết Tàu rất lý-thú rất lý-kỳ

TRÚC-NHÂN dịch

Quyển thứ I, giá 0 $ 10

Bán tại nhà ông DƯƠNG-BÁ-TRẠC
98, Phố hàng Bông, Hà-nội

Quan Độc-tờ Bi-cờ-man
Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi, ống nói 314.

Quan Độc-tờ có cả nhà cho người đẻ, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2062

Chợ Đồng-Xuân sắp mở rộng thêm. — Trước khi quan nguyên Đốc lý Exkett về Pháp, ngài có bàn với hội-đồng thành phố về việc mở rộng thêm chợ Đồng-xuân là cái chợ lớn nhất trong thành phố ta, theo như cái kế-hoạch sau này :

1 Mở một con đường 12 thước nối theo phố Darenton, giữa khoảng phố hàng Gai và phố Mới;

2. Mở một đường 16 thước thông ra lối đường bờ sông;

3 Mở rộng ngõ Thanh-hà ra 10 thước thông ra bờ sông.

Cứ như cái kế-hoạch ấy thì tất phải lấy một phần lớn khu đất của nhà máy sợi ở sau chợ Đồng-Xuân. Nghe đâu quan Đốc-lý đã điều đình với nhà máy sợi ấy rồi, vậy chắc chẳng bao lâu chợ Đồng-xuân sẽ được rộng rãi thêm, các đường sá xung quanh đi vào chợ sẽ không phải chật hẹp như bây giờ.

Hội trí-tri. — Lớp dạy học-trò thi vào trường Bưởi và trường Nam sư-phạm (Cours de préparation au concours d'admission au Collège du Protectorat et à l'Ecole Normale) thì từ thứ sáu này (3 juillet 1925) học về tối, từ 7 đến 10 giờ. A đã xin học mà trước không nhận đơn vì hết chỗ thì nên lại lên mà xin.

Lớp nhất (Cours supérieur) cũng có mở học về tối, từ 7 giờ đến 10 giờ. Ai muốn xin học, kíp gửi đơn ngay lại.

AU CINÉMA TONKINOIS
13, rue des Eventails, Hanoi

Từ ngày thứ sáu 3 Juillet đến thứ hai 6 Juillet 1925

Thời-sự Pathé

CỦA QUÝ CỦA DÂN INCAS

Phim ảnh phiêu-lưu 12 hồi

Có Miss Anna-Lotlie và Jack Hockie diễn

Hồi thứ nhất : Một nữ võ-sĩ lạ lùng.
Hồi thứ hai : Cái mồi của chó rừng.
Hồi thứ ba : Viên đạn sau cùng.

MALEC CHIẾM KHÔI TRONG NGHỀ BẮN

Hài-kịch chia làm hai phần

MUỐN BÁN

Xe ô-tô « Peugeot » 14/32 mã-lực, sáu chỗ ngồi, 4 máy. Mới mua năm 1922, hiện nay còn tốt lắm; sức xe rất khỏe, khung xe rất dài, có thể chữa làm xe vận tải thì thực tốt.

Giá . . . . . 2 300 $ 00

Hỏi tại : 39, Bd Félix Faure, 5, Rue des Teinturiers.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 90

油 那 的 貝
專 收 式 鼻 癆 位 式 新 飲 油 保 食 湯

Một tin đồn sai. — Vừa rồi có một tờ báo nói lầm rằng quan Biện-lý có cho khám tại nhà M. Phan-văn-Đường, 149 phố hàng Bông, vì đã thấy cái thước đo của sở Lục-lộ Vĩnh mất độ trước, mà đầu lại để là « Bị bắt để xét hỏi ». Tin ấy là sai. Nguyên do tháng trước ông Đường có mua của một người thầu-khoán ở Vinh một cái *tachéomètre* có thư từ giấy má và văn tự tử-tế, hôm thứ hai vừa rồi, tòa có hỏi vì ở trong Vinh có mất một cái máy, thì ông Đường đã đem trình cả máy lẫn văn-tự, chứ không có khám mà cũng không bắt-bớ gì cả.

Ngạch ký-lục. — M. Cao-văn-Hợp, ký lục thượng hạng hàng nhì ngạch tòa sứ, trước bổ vào ngạch tòa Đốc lý Hà-nội, nay lại về ngạch cũ và bổ đi tòng sự tại đạo quan binh Cao-bằng, thay M. Trịnh-quang-Tấn tạ thế.

Ngạch học-chính. — M. Bùi-quốc-Mai, giáo-tập-phụ biên tại trường Vĩnh, huyện Phong-doanh (Nam-định) bị bãi chức, vì khiếm khoáng chức-vụ.

Ngạch thừa-phái. — M. Đinh-gia-Mai, thừa-phái hạng năm, huyện Gia-lâm (Bắc-ninh) và M. Đoàn-trinh-Tường, thừa-phái hạng tư ở Hải-dương, được đổi lẫn cho nhau.

HIỆU BÁO-CHẾ
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MỚI NHẤT
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

CINÉMA PATHE
HANOI
Hôm ngày chiếu rất đặc biệt
Từ ngày thứ hai 29 Juin đến thứ năm 2 Juillet 1925
VẾT BẠN CHAN PHẬT
Sự tích cổ-truyện tân rất hay

Phim ảnh này quay tại sứ Thibet thuộc về nước Tàu, dữa đâm to có trái núi Tuis-chen.

Theo như tích chuyện một nghìn năm; khi Phật đáng Thế ở tại núi này, có vết hàn chân ngài in ở lại trên ngọn núi.

Từ đấy linh thiêng và thành tục mỗi năm một lần thiên hạ xa gần đến lễ bái, cầu phúc rất đông.

Hai nghìn năm về sau khi Phật đáng Thế, chỗ vết bàn chân ngài thấy có xác một người Pháp chết năm ở đấy. . . . . .

Mời quý-khách đến xem, sẽ biết rõ sự tích đầu đuôi.

Cinéma Pathé kính cáo

PHÒNG-THĂM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thụ đệ nhứt đẳng Bảo-chế hội-viên.
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lận bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng khám bệnh tại DƯỜNG GIA-LONG, 32, giây nói số 236
6301.

Ngạch cảnh-sát. — M. Ng-v-Cư phó quản khố xanh hồi hưu, nay được bổ làm cảnh sát hạng nhì, niên bổng 128 đồng, và bổ đi Bảo-nhai.

Cái trộm to. — Người đàn bà Khách tên là Comb-Chi 23 tuổi ở số nhà 37 phố hàng Buồm trình rằng mất trộm mất một món tiền là 400 đồng và các đồ nữ-trang đáng giá 1000 đồng.

Lấy trộm sắp chạm ở đình. — Ng-văn-Bốn 44 tuổi, lái thuyền và Ng-văn-Tiến 16 tuổi, quán ở làng Trèm, lấy trộm cái sập chạm ở đình làng Hạ-trì (Phúc-yên), thì đã bị sở mật-thám bắt được giam xét.

Món trộm 418 đồng. — Ng-văn-Sang ở Hà-nội can việc lấy trộm của Ng-văn-Tảo bán hàng hoa quả, một món tiền là 418 đồng, nên đã bị bắt giam xét.

Lừa xe đạp. — Nguyễn-văn-Hoan, 21 tuổi, ở số 31 phố Hà-trung, can việc lừa cái xe đạp của hiệu cho thuê xe đạp Quảng-tín phố hàng Bông, thì đã bị bắt giam xét.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ngày kỷ-niệm độc-lập của Hoa-kỳ. — Thứ bảy 4 juillet này là ngày kỷ niệm độc-lập của Hoa-kỳ (*Indépendance Day*). Viên đại-biểu Hoa-kỳ tại Haiphong là M. A. O. Glass chánh đốc công-ty *Standard oil Company of New-York* sẽ mời ngọ chén bữa cơm tại tư-thất *champagne*, để chúc mừng quốc-kỳ nước Mỹ.

Ai tin. — Bản quán được tin buồn rằng cô Alphonse Bai-taj Văn, là lệnh-ái ông Bùi-huy-Tư, tham tá lục sự tại tòa án tây Haiphong, tạ thế ở Phung-pháp (Kiến-an) ngày 29 Juin 1925

Bản quán có lời chia buồn với quý-quyến.

Cải chính. — Bài tự sự hội Trí-tri đăng báo ngày thứ tư trước, về ban trị-sự mới đã ghi lầm tên M. Ngô-huy-Vấn ra Ng-văn-Vấn, vậy nay cải chính lại cho đúng.

Đánh rơi một cái ví khá nặng. — M. Bùng-quảng lâm xe cho nhà buôn nhà số 13 Quai de Merséhal Foch trình sở Cảnh đánh rơi một cái ví đựng 65 $ 50 và chiếc thẻ thuế thân thành-phố nữa nay số 24020.

Ngã xe cộ. — Ngày hôm trước vào hồi 17 giờ rưỡi một chiếc xe độ mễ của nhà Budelot ở phố Francis Garnier đi đến đầu đường Amiral de Beaumont và phải chở xe hiệu P. P. B. số 370. Chiếc xe bị gãy một bên tai và rách mấy miếng mui, không can gì đến người.

Gõ của ai. — Nguyễn-văn-Cao là người gác cầu Jonquière vừa mới vớt được chiếc Tam-bạc một phiến gỗ ai mất lại nhận, người ấy sẵn lòng trả lại.

Đầy tớ bất lương. — Tên Đặng-văn-Tôn 18 tuổi, làm nghề béo xe và Phạm-văn Dương làm bồi, cùng làm công cho Mme Martinet phố Broudeaux, ở ông đồng nhau ăn cắp của chủ 180 đồng bạc thì đã phải bắt tống giam để hậu xét.

---

84 239

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Quan phủ truyền lấy khẩu cung rồi phái mấy người nha lại trách cứ lý-dịch đưa bọn ngo-tác và giải cả *Vương-công* cùng mọi nhà lân-bàng về đấy để khám nghiệm thi thể.

Chàng khám nghiệm xong, trở về bẩm với quan-phủ rằng :

— Hòa-thượng bị giết thực là *Bái-như-bồi* tu ở chùa *Bảo-ân*, mà gã đầu-đà ấy tức là *Hồ đạo* ở phía sau chùa. Hoa-tí mọng trần trường như rong, trong mình có ba bốn nhát đâm. Cạnh mình *Hồ đạo*, thấy có một lưỡi đao nhọn, trên cỗ cũng có vết đâm. Xét ra thì *Hồ-đạo* cầm đao đâm chết hòa-thượng, sau sợ tội-vạ, mới phải đâm cổ tự-tử.

Quan phủ truyền đội các sư ở trong chùa *Bảo-ân* đến để tra hỏi, chúng đều kêu van quả không biết tình. Quan phủ cũng không biết xử đoán thế nào cho phải.

Viên không-mục bẩm rằng :

— Cứ xem hòa-thượng thân-thể trần truồng như thế thì tất là vì sắc gì đấy-là cùng làm một việc phi-pháp gì đây, rồi hai bên lại giết lẫn nhau, chứ không can dự chi đến *Vương công* cả. Xin tha *Vương-công* và các nhà lân-bàng về, đợi khi nào cần hỏi, sẽ lại đòi đến. Hai sái tăng-thì ấy thì giao cho các sư chùa *Bảo-ân* lĩnh về đem chôn, rồi xin biên vào văn án rằng hai bên cùng giết lẫn nhau cho xong việc.

Quan phủ nghe lời, liền phê chuẩn cho mọi người đều được tha về. Bấy giờ có kẻ hiếu-sự ở đầu ngõ lấy đặt một bài hát như sau này :

« *Nực cười hòa-thượng chùa Bảo-ân,*
« *Chẳng qua là tác trái tiền-nhân.*
« *Lừa thiện nam, dỗ tín-nữ,*
« *Từ bi vui vẻ, mong cho ai cũng khoái-lạc-thân.*

« *Không ngờ :*
« *Cực-lạc quán-âm vừa trao tay đãi,*
« *Huyết-bồn địa ngục bỗng ngảnh mặt [trông.*
« *Chẳng sắc sắc không không,*
« *Lời kinh pật dạy, hồi lòn; nhớ quên.*
« *Thầy trò trót nặng lời nguyền,*
« *Gắm thân nàng với con thề ấn phải chăng!*

« *Vị bằng :*
« *Hòa hợp chàng tăng,*
« *Cùng chung quả phúc,*
« *Tài đâu đến nỗi lỗ lăng nực cười!*

Này này :
« *Bà Mạc-liên cứu mẹ mà lên trời,*
« *Ai hay anh sư hổ-mang nọ cũng bỏ [đời vì chị chàng kia.*

Lại có mấy kẻ hiếu-sự ở cuối ngõ nghe thấy đầu ngõ hát bài ấy thì cũng theo điệu « *Lâm giang-tiên* » mà đặt ra một bài như sau này :

« *Đã ta, ta trót,*
« *Phải giới làm chi*
« *Quả báo không sai,*
« *Rành rành trước mắt.*

« *Nguyện hình trông thật gớm ghê,*
« *Trần trường như rộng đạo kề một bên.*
« *Đại hòa-thượng sớm tay đã thành [phật,*
« *Tiểu hòa-thượng đêm qua còn như [điên.*
« *Cùng nhau trót nặng lời nguyền,*
« *Chết chôn một lỗ cơ thiên nhiệm [thay!*

Hai bài hát ấy, phỏ phường truyền tụng khắp nơi. Con đàm-phụ nghe được, cứ ngẫu người ra mà chẳng đám nói sao cả, chỉ xót xa cay đắng trong lòng *Dương-hàng* ở trong phủ *Kế-châu* nghe tin có người giết hòa-thượng và đầu-đà cũng đã hiểu ngay là *Thạch-tú*.

Dương-hàng nghĩ thầm : Việc này quyết nhiên bởi tay *Thạch-tú*. Hôm trước tà lắm mà đuổi hắn, hắn giờ thù nhàu ấy là ta hẳn đi tìm hắn để hỏi xem sự thực ra thế nào.

Dương-hàng đang do dự bồng bồng bên lắng bọng phía sau lưng có người gọi mà bảo rằng :

— Anh đi chơi đâu đấy?

Dương-hàng ngảnh đầu lại, trông thấy *Thạch-tú*, liền nói :

— Anh đang đi tìm em đây!

Thạch-tú nói :

— Anh hãy đầu đây rồi em nói chuyện cho nghe.

Thạch-tú đưa *Dương-hàng* về nhà trọ, vào ngồi trong một cái phòng nhỏ, rồi bảo rằng :

— Anh đã lẻ là em nói thật chưa?

Dương-hàng, tỏi :

— Em chớ giận Anh. Bấy giờ anh ngu-xuẩn, xuyên say không nhìn nổi ra, bị con ranh ấy nó biểu ý lại đem lời dèm pha em những điều nọ điều kia, ngày nay anh cật tim em để xin lỗi với em.

Thạch-tú nói :

— Thôi anh! Em đâu hèn-mạt, nhưng cũng là một tay hảo-hán đầu đội trời, chân đạp đất, khi nào lại đến nỗi cần-cỗ như thế. Em chỉ lo cho anh sau này mắc phải mưu gian, vì thế đi tìm anh và đưa cái này để cho anh xem.

Thạch-tú đem hai bộ áo của hòa-thượng và đầu-đà đã lột lấy khi trước đưa ra cho *Dương-hàng* xem. *Dương-hàng* trông thấy, hãm hồi nổi giận mà rằng :

— Hôm nay ta phải đâm chết con đàm-phụ ấy đi cho hả cái lòng căm-tức của ta!

Thạch-tú cười mà bảo rằng :

— Anh lại nóng tính rồi! Anh đã đi làm việc quan, có sao vẫn còn không biết phép. Anh chưa bắt được quả-tang nó lúc nào mà đã vội giết, giả sử em nói đi đu thì có phải anh giết oan nó ay không!

Dương-hàng nói :

— Chẳng lẽ lại từ yêu mặc nó hay sao!

Thạch-tú nói :

— Bấy giờ anh cứ theo lời em thì quyết có thể nên được một người hèo-nàm ở.

Dương-hàng nói :

— Hễ ta-đệ bảo làm thế nào cho nên được một người nam-tử?

Thạch-tú nói :

— Phía ngoài công-môn đây có một ngọn *Thúy-bình-sơn*, chỗ ấy rất hẻo lánh. Sáng mai anh cứ đánh lừa rả nó đi lễ, rồi đưa nó về cả con nữ-tỳ rửa sung sai phái mua gian, vì thế đi tìm anh và đưa cái này để cho anh xem.

Thạch-tú đem hai bộ áo của hòa-thượng và đầu-đà đã lột lấy khi trước đưa ra cho *Dương-hàng* xem. *Dương-hàng* trông thấy, hãm hồi nổi giận mà rằng :

— Hôm nay ta phải đâm chết con đàm-phụ ấy đi cho hả cái lòng căm-tức của ta!

Thạch-tú cười mà bảo rằng :

— Anh lại nóng tính rồi! Anh đã đi làm việc quan, có sao vẫn còn không biết phép. Anh chưa bắt được quả-tang nó lúc nào mà đã vội giết, giả sử em nói đi đu thì có phải anh giết oan nó ay không!

Dương-hàng nói :

— Chẳng lẽ lại từ yêu mặc nó hay sao!

Thạch-tú nói :

— Bấy giờ anh cứ theo lời em thì quyết có thể nên được một người hèo-nàm ở.

Dương-hàng nói :

— Hễ ta-đệ bảo làm thế nào cho nên được một người nam-tử?

Thạch-tú nói :

— Phía ngoài công-môn đây có một ngọn *Thúy-bình-sơn*, chỗ ấy rất hẻo lánh. Sáng mai anh cứ đánh lừa rả nó đi lễ, rồi đưa nó về cả con nữ-tỳ rửa sung sai phái mua gian, vì thế đi tìm anh và đưa cái này để cho anh xem.

Dương-hàng nói :

— Cái gì em phải nói nữa! Sự trong sạch của em, anh đã biết rồi, đích-thị là con đàn-bà kia chỉ đặt điều nói bậy.

Thạch-tú nói :

— Không phải thế! Em muốn khiến cho anh được biết rõ ràng những sự chúng nó đã đi lại với nhau.

Dương hàng nói :

— Em đã là một người có cao kiến, tất không sai lắm. Sáng mai anh sẽ đưa chúng nó đi, em chớ có thất-ước.

Thạch-tú nói :

— Nếu em thất ước thì em tức là một đứa nói không!

Dương-hàng từ biệt *Thạch-tú* rồi tại vào phủ làm việc, đến tối về nhà, tịnh không nhắc gì đến chuyện ấy cả mà cũng không nói câu gì khác, chỉ tự an ủi như thường.

Sáng hôm sau dậy sớm, bảo người vợ rằng :

— Đêm qua ta mộng thấy thiền-nhân trách ta rằng khi trước có hứa lời, đến làm lễ tiến-hương ở *Nhạc-miếu* tại ngoài cổng thôn, mà sao đến giờ vẫn chưa ra ước. Vậy nhân hôm nay tô được sư nhàn một chút, vợ chồng ta sẽ cùng đi thiền-hương.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo hình tự nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí-khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Nhân mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tàu Nội-các phụng tới châu phê rằng :

Chiếu nay đại-thần phòng của MONTES qui-hàng, có chế-tạo một thứ rượu bổ đã tặng vua đang quá rõ nay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thì gởi cho qui được phòng chế-tạo để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

內閣奉

欽此

兹有製補得酒頗試之允准內閣奉

珠侍定平五月初七日奉

Rượu này đã kê cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ giá, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con; lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài báo này.

Hiệu kim-hoàn

昌 造

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng tăng tuổi. Các ngài chiếu-cố lại sẽ rõ, sẽ thấy được vừa ý, không phải lo ngại điều gì.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mang đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

MẠO-THỊNH kính cáo

XÀ-BONG CADUM dùng rửa rồi thì khô rồi, nên ít hao dùng lâu bằng hai các thứ xà-bong khác.

Thi vào trường Kỹ-nghệ thực hành. — Đến sáng 14 septembre hồi 7 giờ sáng sẽ thi tuyển học trò vào trường kỹ-nghệ thực-hành Hải-phòng.

Học-trò ít ra cũng phải đủ 15 tuổi và sau khi đỗ được vào học thì phải do một quan thầy thuốc của nhà trường xét xem có đủ sức theo học không.

Chương trình thi cũng như thi Sơ-học Pháp-Việt. Những người có bằng Sơ-học sẽ được nhận vào hơn là những người không có bằng.

Đơn xin phải gửi đến quan đốc trường học (Directeur de l'Ecole pratique d'industrie d'Haïphong), trước ngày 10 septembre. Những người không làm đơn kịp thì hôm lấy chỉ việc mang giấy khai sinh hay là tờ thụ thân của mình lại cũng được dự thi.

Số người lấy vào định là 20 người vào ban thứ nhất, 30 người vào ban thứ hai.

Ngày khai trường là ngày 1er octobre.

Thời-hạn học là 4 năm (3 năm tại trường, 1 năm tại các xưởng kỹ-nghệ)

Học-trò được ăn và ở tại trường, nhưng cũng có học-trò ở ngoài đến học và học-trò ăn một buổi lại trường.

Tiền mua sách vở giấy bút và các khí cụ dùng trong khi học nghề thì nhà trường chịu cả.

Chương-trình học có :

1° Thủ công : nghề rèn, nghề làm nồi, nghề đúc, nghề tiện, nghề làm đồ nguội, làm điện, (5, 6 giờ một ngày)

2° Học về, học phổ-thông và học chuyên-nghiệp, tập lắp máy (mỗi ngày độ 2 giờ).

Lại có dạy cả thể-dục nữa.

Hết năm thứ ba thì thi tốt nghiệp. Phàm học-trò nào được số trung-bình được ngang với 12, nhưng điểm số ở công-xưởng không được kém 14 thì được một cái bằng tốt-nghiệp kỹ-nghệ thực-hành. Cái bằng ấy đến cuối năm thứ tư là năm tập sự ở trong các nhà công-nghệ thì mới cấp cho.

Học xong ba năm thì phải tập sự một năm tại các nhà công-nghệ.

Những người nào học tốt-nghiệp rồi mà chưa có chỗ làm thì năm thứ tư có thể được tập sự ngay ở nhà trường.

Những công viên thuộc về kỹ-nghệ trong các công-xưởng nhà-nước thì sẽ để dành cho học-trò có bằng tốt-nghiệp trường kỹ-nghệ

Mất xe đạp. — Vương chí Léong 25 tuổi, nhà ở ngõ Tchâu-Tông, mất trộm một chiếc xe đạp giá 63 đồng thì đã làm đơn trình sở Cẩm.

NAM-ĐỊNH

Đục nước béo cò. — Bản quán tiếp được bài sau này :

Hồi này dân 9 tổng huyện Nam-trực đâu đó đều phàn nàn rằng : Đang kỳ sưu thuế đến nơi, việc làm ruộng cũng đương khó nhọc, thế mà lại phải đắp bộ cho hạt Mỹ-lộc một cái đê. Dân đã khổ đã lo, mà phần nhiều chánh phó tổng và các hương-hội lại thông nhau mà che mắt quan trên. Họ bắt dân phải bỏ tiền từng suất đinh đưa cho họ đắp cố, nếu dân đi đắp lấy thì họ lại không nghe. Hiện có xã 7, 8 trăm suất đinh phải đắp độ hơn 3 trượng đê (15 thước tây), tuổi mà 7, 8 trăm suất đinh ấy, mỗi suất 2 p. 50 thì bao nhiêu là tiền! Còn những xã khác 4, 5 trăm suất đinh bộ từ 1 p. 30, 1 p. 50 cho tới 3 p. 00 một suất thì không kể hết được. Mong sao quan trên thương dân xét lại, hoặc có thể bỏ đê mà hoãn sự đắp lấy đến tháng 2, tháng 3 sang năm cho tiện đắp; hay là phải đắp tại đê sở Lục-độ đứng thuế, rồi sau kỳ sưu thuế bổ tiền cho dân 9 tổng chịu, dân cũng bằng lòng. Còn hơn là để những kẻ che mắt mà nhiều dân đến nỗi cái hại vỡ nước của trông thấy, mà cái nạn mất tiền đã làm cho kẻ ở người đi, nhiều điều khổ vậy.

Hải-khách lai cảo

BẮC-GIANG

Một người thợ cạo thắt cổ. — Đêm 28 rạng 29 juin vừa rồi, một người thợ cạo ở phố Nha-long, chẳng biết vì duyên cớ làm sao, mà thắt cổ tự ở trong cái miếu nọ. Sau khi trình khám xong thì đã cho đem mai táng.

ĐỒA-BÌNH

Tiệc tiễn-hành quan Công-sứ Grossin. — Quan chánh tri Grossin lên làm Công-sứ tỉnh Hòa-bình này hơn một năm nay, ngài đối với quan An-nam thì lấy tình thân-ái giao-tiếp, đối với dân thì hết lòng khai-hóa, nay ngài sắp đổi đi trọng-nhậm tỉnh Ninh-bình, quan dân ai ai cũng lấy làm nhớ tiếc cái đức chính của ngài.

Hồi 9 giờ chiều ngày 29 juin, quan Tuần-phủ có sửa tiệc tiễn-hành, có đông đủ cả các quí-quan, quí phu-nhân, quan ăn bản-tỉnh, các hưu-quan, chánh phó tri-châu, các viên-chức tòng-sự các sở. Khi tiệc xong, đến rượu *champagne*, quan Tuần-phủ thay mặt tất cả các quan đọc một bài diễn-văn, quan Công sứ có đáp lại mấy lời trân-trọng cảm ơn, rồi hội kèn của quan Tuần-phủ cử nhạc, xong rồi vào cuộc khiêu-vũ, hội kèn thổi nhiều bài vui vẻ, cuộc khiêu-vũ đến quá nửa đêm mới giải tán.

L. đ. Thụ lai cảo

Tin Nam-kỳ

SAIGON

Một cái án-mạng tại nhà băng Đông-pháp. — Hồi 4 giờ chiều 25 juin tại sân sau nhà băng Đông-pháp (Banque de l'Indochine) có xảy ra một cái án-mạng là hai tên loong-toong ở nhà ấy đâm nhau.

Số là tên Chà và tên Tường cùng làm loong-toong trong nhà ấy, cách mấy hôm trước hai tên rủ nhau đi chơi phố, khi qua một nhà khách-sạn kia, có tên bồ chạy ra đòi tiền thuê phòng của tên Chà còn thiếu, vì tên Chà tối nước có mang tính-nhân v. v. thuê phòng rồi sau bỏ trốn. Tên Chà nhất định chối không nhận. Tên bồi cầm tức rồi mấy tên nữa ra vậy đánh tên Chà. Tên Chà cậy có tên Tường đi cùng, nên mới xông vào đối địch. Không ngờ tên Tường lại lấy lẽ tên Chà làm sự vẫn chơi, ghét không vào cứu rồi bỏ tên Chà đó mà đi về. Tên Chà có thân bị chúng đánh cho một trận rừ tử, sau có người can ngăn gỡ ra mới thoát nạn.

Tên Chà cầm tức tên Tường là cùng đi với nhau, gặp cơn nguy-cấp sao chẳng ngăn tình bè bạn mà cứu nhau, nên lúc về đến sở liền mắng nhiếc tên Tường thậm tệ, lại kể cho anh em đồng bọn hay. Ban đầu tên Tường cũng cố nhịn, nhưng tên Chà lại cứ mắng nhiếc mãi, tên Tường cực chẳng đã bèn gọi tên Chà ra sân sau để đánh nhau. Tên Chà chạy ra rồi hai bên vật nhau, tên Tường bị ngã, tăng thế móc dao túi đâm cho tên Chà bốn nhát. Tên Chà bị trọng thương lăn ra bất tỉnh nhân sự. Khi ông chủ nhà băng hay, cho xe vào nhà thương, nhưng vừa đến nơi tai chết.

Hiện tên Tường đã bị tống giam.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tri-Quyên nữ-sĩ

MMMCCCX VII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Danh-giáo từ khi dựng miếu tông,
Nùng Nhị mở mang nền đạo thống,
Kinh thành gìn giữ nếp nho-phong,
Mấy lần trở dậu hương còn đượm,
Bao thuở khuê tình bóng vẫn lồng,
Cỏ biếc rêu xanh khôn xiết vẻ,
Đôi phen gió mát lúc trăng trong.

MMMCCCXLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Công đức khen ai dựng miếu tông,
Trở dậu hương-thanh đưa bến Nhị,
Cang-trường khuê tỏ giải non Nùng,
Khoa-danh muôn thuở ghi bia đá,
Sử biếu bao lâu vững cột đồng,
Âu Á văn-minh tuy đổi mới,
Miếu này còn cũ với non sông.

Nguyễn-tiến-Tu
Làng Phù-lưu, Bắc-ninh

MMMCCCXLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xây nên nhớ thánh công,
Đạo mạch chứa chan sông nước Nhị,
Cang-tường đứng vững với non-sông,
Cao kiền ngất tỉnh tăng tiêu-biểu,
Phù-mỹ lồng soi vẻ nhật hồng,
Khổng giáo tiếng chuông hòa tiếng mõ,
Đây thánh đạo lý thấm văn-phong.

MMMCCCL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu xưa nay vẫn ngắc trông,
Đạo-thống một nguồn sông Tử bắc,
Cang-tường chin bậc núi Hùng đông,
Qua sân thơm nức mùi thi lễ,
Vào cửa vang lừng tiếng đạc chung,
Trải Lý Trần Lê nay đến Nguyễn,
Xuân thu đinh-tế rất tôn sùng.

MMMCCCLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu nguy nga đứng giữa vùng,
Đàn vũ xuân đưa cơn gió mát,
Các Khuê thu giải bóng trăng trong,
Rập riu cửa lệ tài khôi giáp,
Lừng thừng sân thi đức đỉnh chung,
Trước Lý Trần Lê nay thành đại,
Về vang văn-vật miếu Thăng-long,

Phạm-duy-Bằng
Làng Lăng-xuyên, Hải-dương

MMMCCCLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ nguy nhiên chốn Nhị Nùng,
Kinh thánh truyện hiền còn đấu-cú,
Xuân thường thu tự ngát hương xông,
Mảnh gương đạo đức in dòng bạc,
Rạng vẻ khuê tinh đất Lạc-Hồng,
Trải mấy mưa Âu cùng gió Mỹ,
Cũng trơ như đá vững như đồng.

Lưu-kim-Bằng Hải-phong

(*Còn nữa*).

CON GÌ THÚ HƠN?

Bản-hiệu có cho thuê cả đĩa hát cũng là máy hát cho những ngài nào để tiền kỳ quỹ.

Bản-hiệu sắp nhận được đĩa hát mới mà Bản-hiệu mới lấy tiếng như là: Đĩa Âu nhạc, Đĩa hát Cô-đầu, tuồng Cải-lương, văn vân... rất hay !!! rất lý thú !!! chạy bằng kim sắt, rất tiện !!! rất rõ !!! của nhà « Victor » có tiếng nhất Hoàn-cầu.

CHANSON & Cie, HANOI

NHÀ BÁ-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU **BÀO-CHẾ MONTÈS**

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh sẽ dưỡng tiêu-liện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Urotropine

giá 1$80 một hộp

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 3 Juillet 1925

MẪU TỬ ĐOẠN VIÊN

Tưởng rằng sa xuống sông sâu,
Phúc to lộc cả ngờ đâu hãy còn.

Tối thứ bảy 4 Juillet 1925

GIAI KHÔN TÌM VỢ,
GÁI NGOAN TÌM CHỒNG

(Sự tích Công-chúa Tiên-dung, và ông Chử-đồng-tử) Tích mới soạn — Rất vui trò.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC
84, phố Tràng-tiền Hanoi.

TRÀ SÂM MẬU

Sâm sinh muôn cỏ,
Vũ-di một chiếm giai-kỳ.
Mậu phát nghìn riêng,
Sâm-Mậu đều khen mỹ-vị.

Bởi vậy mới gọi tên là « SÂM-MẬU LONG-TƯỚC HƯƠNG-TRÀ » vậy. Thứ trà SÂM-MẬU này ai cũng phải chịu là ngon, hương thơm ngào ngạt, thật là hạng nhất trong các thứ trà. Các ngài chiếu cố mà mua cho. Xin mời đến số 59, phố Hàng Ngang và các sở đại-lý kể ra sau này :

Nam-định : Hợp-thái-xương, Hằng-mậu, Công-phát, Quảng-kỳ và Di-thinh.
Hải-dương : Phúc-nguyên, Nguyễn-lâm-Kỳ, Thuận-phát-tường, Thụy-kỳ-xương. Chợ sặt, Đông-xương-long.
Hải-phòng : Bảo-sinh-tường, Lợi-sinh-tường, Bảo-hon-hiên, Anh-lợi.
Lang-sơn : Cát-hưng.
Hưng-yên : Bảo-sinh-đường, Kiên-hưng.
Thái-bình : Thái-hoa-long, Nguyễn cát tường
Phủ-lý : Quảng-sinh-đường.
Thanh-hoa : Sinh-kỳ, Đại-hưng.
Nghệ-an : Vân-minh, Lục-kỳ.
Ba-đồn : Vinh-phát.
Thuận-hóa : Cao-thái.
Ninh-giang : Nguyễn-thái-xương.
Yen-bay : Đại-lợi.

Hiệu SÂM-MẬU
Số 59, phố Hàng Ngang, Hanoi
Kính thư

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc: các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đen bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

Nhà Bán-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người. bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách nông :

Cachets du **Docteur Nofal**

0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhảm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

忠孝節義女

Trung Hiếu Tiết Nghĩa kỳ-nữ

I. — Song-phượng kỳ duyên (sự-tích Chiêu-Quân công Hồ) in lần thứ ba, có đổi lại các bức vẽ mới. Giá **0$90**

II. — Tái-sinh-duyên (sự-tích Mạnh-lệ-Quân) Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá **0,90**

III. — Tục Tái-sinh-duyên, cũng chia làm hai cuốn: Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá **0,90**

Tiền cước gởi mỗi cuốn 0$20

Thư và mandat xin gởi cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC, TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN, Hanoi.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

VỊ AN THỨ ƯƠNG

Bánh biscuits PETIT BEURRE	Một hộp :	6 fr. 25
Bánh biscuits PARFAIT GLACÉ	Một hộp :	7 fr. 75
Bánh biscuits CHAMONIX	Một hộp :	8 fr. 25
Rượu Phosphatine FALIÈRES	Một hộp :	6 fr. 00
Rượu Champagne POMMERY CREMENT	Một chai :	24 fr. 00
Rượu Veuve Amo, giấy đỏ	Mỗi chai :	10 fr. 00
	Nửa chai :	5 fr. 75
Rượu Anise le Marie Brizard	Một chai :	15 fr. 00
Rượu Triple orange Marie Brizard	Một chai :	19 fr. 00
Rượu Sec Cointreau	Một chai :	26 fr. 00

Suite pour le N° 49

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tệ quá!!!

Hiệu Chân-Hưng nhà đồ phố Hàng-Bạc, độ này tệ quá. Nhận hàng lấn nào làm cũng sai hẹn, công lấy đắt, giá vàng cao hơn người, hẹn mồng hai tới mồng ba mới xong duy chỉ được một điều chắc chắn, cẩn thận, làm kỹ, kiểu mẫu khéo mà thôi.

Người mua hàng lai-cảo.

Nếu ai mắc phải bệnh lậu và giang-mai đã lâu hay mới, đã uống hay nhờ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục nên lập tức dùng thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, n° 46 Rue Principale à Bép-cầu, vì hiệu ấy là một nhà chuyên-trị bằng thuốc bệnh tình đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy người khen và mình tạ ở các nơi gửi lại.

Ở Hà-nội có gửi hiệu Kim-đức-giang, 83, phố hàng Bồ và ở Huế hiệu Phương nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán đó.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-nong chu-tất, nên gửi hiệu *NAM-TÂN, bán sách, số 84, phố Bonnal, Haiphong bán giúp.*

TAM-TÌNH-Y-QUÁN

Phố hàng Dầu, số 35 – Nam-định

Hiệu Tam-tình có thầy thuốc tinh mạnh, biết thực hư bệnh nhiệt, trị bệnh biết khảo cấp bản cổ, hoàn tán cao đan chế huyền cực tinh tế, chữa đủ các bệnh mới lẫn đã mang đi trong, sổ sống phác con chữa cũng được hồi sinh khỏi tổ, người giàu có lấy phải giá, người nghèo càng qua không tiền xin thuốc cũng cho, chữa các bệnh nhẹ sau mấy đến ông mộng tinh, gi tinh, hoạt tinh, tinh tinh dương lụy không đủ, đàn bà kinh nguyệt không điều, huyết ít, huyết đau, huyết nổi, huyết tích, khí hư sinh hạch đới, hậu sản bước kinh thấy giá liền miễn sinh ra trăm chứng không để hay nó đã không nuôi, các chứng đau bụng đau tức kinh niên, ho lao, hen, đàm suyễn, thổ huyết, khạc huyết, nục huyết, ho huyết, lị huyết, bằng huyết, phong thấp đủ chứng bất kỳ lâu là bại, phải thông giá mỗi hộp hay là chai 1 đồng

Sau mỗi cơ lông rám hay sa lông mi bắn nhiều chỉ chữa nửa giờ thì khỏi mất không có sẹo, mỗi mắt 1 đồng. Trẻ con sau kinh đàm suyễn lị mỗi chai 5 hào

Lậu và giang mai sẩu-kiếc chữa khỏi và giữ nọc không tốn tiền lại sinh dục như thường mỗi chai 1 đồng, thời 5 hào. Các bà sang thang tết mỗi tang 5 hào. Thuốc bổ sâm nhung song bổ hoàn giá trả trai gái đều dùng được cả mỗi hộp 1 đồng

Thuốc cai á phiện ngài nào ăn năng đã lâu uống khỏi không rối và đi làm được thời 2 đồng chai 1 đồng, chai con 5 hào, quí khách ở xa viết thư về kể bệnh hầu kiểu gửi thuốc tới ngay gửi cách lĩnh hoa giai ngân, ngài gửi mandat chuyển, xin để như sau này: M. TRẦN-BẮC-SỬ dit TAM TÌNH-Y QUÁN à Nam định.

CỨ MỖI NGÀY lại uống MỘT VIÊN THUỐC HƯƠU CỦA ÔNG

Lương-y DEHAUT

uống trước khi dùng cơm, thì CHẮC BỤNG KHỎE MẠNH LUÔN có ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm bởi tại huyết hư hay là ăn không tiêu mà sinh ra.

Thuốc hươu này trị các chứng bệnh:

NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU, NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI.

BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis Paris, cũng khắp trong mấy tiệm thuốc.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh Ái rửa, xưng da dầy, đau da dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

NAM-KỲ VÀ TRUNG-KỲ

MỖI TỈNH MỘT NHÀ

Mỗi tỉnh bán-hiệu cần một cửa hàng đứng nhận bán giầy và mũ cần bán-hiệu, vậy ngài nào có lòng giúp, xin viết thư cho bản-hiệu.

Nguyễn tiến Khu dit Thuận-Thành
Bottier Chapelier
7 rue des Caisses Hanoi

Giá giầy ở cat-lô số 6 của bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều

---

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHẤN SUDOL

Rôm sẩy là bởi các hạch trong da phát biết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.

Có cách chữa rôm sẩy, tiện điều nhất, là bỏ nước có phấn SALIBOR và các nhiều phấn

SUDOL, một gói giá **0$50**

Dùng thì thấy ấy dễ chịu ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, *59, Phố Paul Bert, Hanoi*

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-Hàng ở phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) số 31. Hanoi-Tonkin

GIÂY NÓI SỐ 59

NÊN BẾN BỔ MÀ HỎI:

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước* . . . . . *Giá:* **1$25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt* . . . . . *Giá:* **1.25**

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp có các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v.* . . . . . *Giá:* **1$30**

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to* . . . . . *Giá:* **1$25**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay

---

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Ngủ là rất cần dùng cho khi mệt nhọc. Nếu khi nào ít ngủ hay không ngủ được, nhức đầu, nhức gân, đau lưng, đau thần kinh bế, hay là vì nóng nực không ngủ được, nếu không chịu chữa ngay các bệnh ấy thì sẽ sinh ra gầy mòn, yếu đuối, đau gân, thực là nhiều nỗi thảm thương. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy, muốn ngủ cho ngon giấc thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này hiện quan bác-sĩ Leroy coi quản các nhà thương ở Ba-lê đã cho là một thứ thuốc rất hay và không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phải làm cho hay ho phải uống thuốc này rất đỉ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ.

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MÀU BÒ 1$40

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giới kiến hiệu, giờ bene giai thế nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẫu các khớp xương, lâu bị sẽ tuổi cuối lý tình nguyệt rối mà sinh ra các chứng bệnh, giữa đầu đau lâu sẽ huyết xấu, đau thận, bong gân, vỡ bệnh sỹ

Thuốc này cũng là một thứ thần dược để trị các thứ chứng phong độc ngoài mình ra phá ra

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa nhỏ. Trẻ con không uống được thuốc này.

Mỗi lọ giá . . . . . 1$50.

Hiệu bào chế CHASSAGNE *59, Phố Paul Bert, Hanoi*

Thuốc-xổ hiệu LE ROY

là thuốc của quan thầy ngoại-khoa LE ROY bào luyện chế ra hồi năm 1798.

Từ năm ấy tới bây giờ, thì thuốc bài dùng, càng ngày càng hay biết, danh truyền Khắp cả thế gian, nhiệt là trong mấy xứ nóng nực.

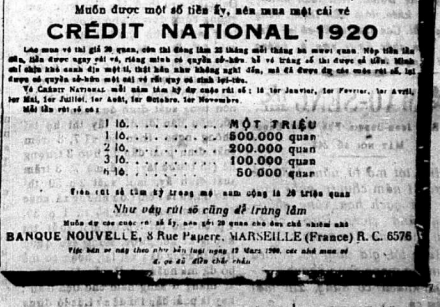
THUỐC XỔ LE ROY dùng uống mà ngừa phòng các bệnh đau trong gan, các chứng rét, thì hiệu-nghiệm lắm.

CÒN THUỐC VIÊN LE ROY để Khi trong bụng đi hắc-rốc, ăn uống Không tiêu, trột đi đau bụng, thì uống sẽ hay lắm.

Ở Saigon, tại tiệm thuốc ông **SOLIRÈNE**, bào chế sư hạng nhứt, trừ bán, Không chỗ nào Khác có.

Tại PARIS, thì tiệm ở Rue de Seine, số 54

• CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC:

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ký, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, còn thì Công làm 25 tháng mỗi tháng là mười quan. Nộp tiền lần đầu, liền được ngay cái vé, rồng minh có quyền sở-hữu hẳn về trăng số thì được số tiền. Minh cứ chịu khó cánh đều một tí, thời hẹn nào không nghỉ đến, mà đã được ấy các quan rồi số, lại được có quyền sở-hữu một cái vé rồi quý có sinh lợi-tức.

Về CRÉDIT NATIONAL mỗi năm làm kỳ áp cuộc rút số: là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có:

1 lô	. . . . .	MỘT TRIỆU
1 lô	. . . . .	500.000 quan
2 lô	. . . . .	200.000 quan
3 lô	. . . . .	100.000 quan
nhiều lô	. . . . .	50 000 quan

Tiền rút số làm kỳ trong mỗi năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trăng làm

Muốn áp cuộc cứ số kỳ, nên gửi 20 quan cho đủ chỉ chừng nhất

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papere, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Tiếp bản ai nấy theo phiếu bản lượt ngày 17 Mars 1920, các nhà mua sẽ đ. có đủ điều chắc chắn.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)